

Passeig per la història de l'energia

Des de començament d'any, el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya exhibeix una exposició sobre l'energia. L'empresa Endesa n'és patrocinadora.

Des de començament d'any es pot visitar l'exposició "Energeia" al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, amb seu a Terrassa. Aquesta exposició, que serà permanent, ofereix una àmplia visió del món de l'energia amb descripcions sobre les característiques de les diverses fonts utilitzades i l'impacte social i econòmic que han tingut.

A la darrera de l'any passat es va signar un acord amb Endesa, segons el qual aquesta empresa aportarà tres-cents milions de pessetes durant tres anys per patrocinar aquesta exposició. D'aquesta manera, el museu disposarà d'uns mitjans econòmics que li permetran dur a terme aquest ambiciós projecte.

L'exposició "Energeia" ocupa un total de 3.000 metres quadrats i conté més de 150 objectes històrics, al costat de maquetes estàtiques i dinàmiques i escenografies, però també amb experiències interactives, vídeos, audiovisuals i CD-Rom.

Els diversos àmbits de l'exposició permeten un recorregut per l'evolució en l'ús de l'energia. Així, el primer àmbit, anomenat "Energies de sang", fa referència a les fonts primitives. L'home utilitzava la seva pròpia força o bé recorria a la de diversos animals per realitzar els seus treballs. Caçadors i esclaus, animals diversos, politges i palanques, i també les pràctiques que necessitaven l'ús de fonts energètiques —agricultura, transports, etc.— es mostren en aquest àmbit. En segon lloc l'exposició parlarà de l'aigua i el vent. Molins, rodes i turbines són elements transformadors de l'economia i la societat i des de l'edat mitjana es converteixen en energies preponderants a Europa. A Catalunya, els molins hidràulics fo-

ren molt més importants que no els molins de vent, a causa de les característiques del nostre país. Peces històriques, documents gràfics i maquetes permeten d'observar l'energia utilitzada en serradores, fargues, i altres instal·lacions.

Si el carbó ja havia estat àmpliament utilitzat per obtenir energia, al segle XVIII el seu ús s'expandeix gràcies a una nova aplicació: l'obtenció de vapor per moure maquinària. S'iniciava d'aquesta manera la revolució industrial. L'àmbit detalla les característiques del carbó, la dependència de Catalunya pel que fa a aquesta font, l'evolució de la maquinària de vapor, les seves aplicacions a la indústria, els transports, les obres públiques, etcètera.

La vida quotidiana i econòmica va tornar a canviar amb el gas manufacturat. L'enllumenat públic canvià la fesomia de les poblacions i el motor de gas iniciava els grans canvis en els transports. Fastuosos enllumenats de gas i cuines domèstiques són alguns dels elements que hi podrem observar. Però el gas quedaria en-

darrerit amb l'aparició dels motors d'explosió perfeccionats, que utilitzaven derivats de petroli. Sens dubte, aquest producte marca l'economia —i molts conflictes— del segle XX. Les seves característiques i l'evolució del motor d'explosió són els elements d'aquest àmbit.

El penúltim àmbit descriu el món de l'electricitat, que donaria el —per ara— darrer tomb a la vida quotidiana. Des dels primers treballs sobre la naturalesa de l'electricitat fins a les grans centrals, aquest àmbit mostra l'impacte d'aquest tipus d'energia. Finalment, l'exposició vol promoure també la reflexió sobre els problemes actuals. Per això, el darrer àmbit descriu no sols les lleis bàsiques de la termodinàmica o el procés de fotosíntesi de les plantes, sinó també els problemes energètics més importants. Així, es refereix tant a l'efecte hivernacle produït per certs gasos contaminants com a les possibles fonts alternatives d'energia. Es completa així una visió global de l'energia com a gran transformadora de la nostra societat.

Xavier Duran

ARXIU

El Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya de Terrassa exposa "Energeia" de forma permanent. La mostra ocupa un total de 3.000 metres quadrats i conté més de 150 objectes històrics.

